

ARBETSMILJÖ
VERKET

UNDERRÄTTELSE

Datum
2013-08-28

Vår beteckning
IMS 2013/29424

Sid
1 (4)

RINKEBY-KIS

2013 -08- 30

Distriktet i Stockholm

STADSDELSFÖR

Stockholms kommun

Agneta Karlström, 010-730 90 37

Stadsledningskontoret

Ellen Hall, jurist, 010-730 93 39

105 35 STOCKHOLM

STOCKHOLMS STAD
Kommunstyrelsen
Registraturet

Ink. 2013 -08- 29

Dnr: 160533

Till: Rinkeby-Kista SDF

Möjlighet till yttrande enligt 17 § förvaltningslagen

Kop SLK: Personalstrategiska

Ert org.nr	212000-0142
Arbetsställe	Kista vård- och omsorgsboende
Besöksadress	Kista torg 7, Kista
Datum för uppföljning	2013-08-20
Närvarande	Eva Ström verksamhetschef Eva-Lena Erngren verksamhetschef Annette Sjöborg regional verksamhetschef Marco Donoso skyddsombud Agneta Karlström arbetsmiljöinspektör

Arbetsmiljöverket överväger att besluta om dels ett förbud, dels ett föreläggande mot er. Med denna skrivelse får ni nu möjlighet att yttra er över dels de villkor som kan komma att ställas i ett sådant förbud och de krav som kan komma att ställas i ett sådant föreläggande, dels tidpunkterna för när kraven/ villkoren ska vara uppfyllda, se nedan.

Bifogade handlingar är information i ärendet som ni inte fått tidigare.

Era synpunkter ska ha kommit in till Arbetsmiljöverket före den 15 oktober 2013. Om inget yttrande kommer in i tid kan vi ändå besluta i ärendet. Var god observera att denna skrivelse inte är ett beslut.

Om Arbetsmiljöverket beslutar om ett förbud och ett föreläggande kan vi också sätta ut ett vitesbelopp, som ni kan bli tvungen att betala om ni inte följer förbudet.

Om era lokaler vid ovanstående arbetsställe överläts eller på annat sätt övergår till annan fysisk eller juridisk person ska detta meddelas till Arbetsmiljöverket. Namn, organisationsnummer och adress på den som har övertagit era lokaler ska anges, se 7 kap. 3 § arbetsmiljölagen.

Villkor som kan komma att gälla vid ett förbud

Arbetsmiljöverket överväger att från den 15 mars 2016 förbjuda er att upplåta lokalerna vid ovanstående arbetsställe för bedrivande av omvårdnadsarbete om inte följande villkor är uppfyllda.

Det ska finnas ett fritt arbetsutrymme om minst 0,8 meter vid sidan om toalettstolen, där arbetstagaren måste utföra arbetsmoment som innebär kraftutövning eller där arbetstagare behöver huka eller böja sig ned. Det ska dessutom finnas ett fritt utrymme för de hjälpmedel som behöver användas i hygienutrymmet så att dessa kan passera och manövreras.

Se 5 och 6 §§ Arbetsmiljöverkets föreskrifter (AFS 2012:2) om belastningsergonomi. Se även 4 och 53 §§ AFS 2009:2 om arbetsplatsens utformning.

Upplysning:

Med fritt arbetsutrymme och fritt utrymme avses att arbetstagaren ska kunna utföra sina arbetsuppgifter/manövrera och passera med hjälpmedel utan att de hindras av väggar, dörrposter, fasta möbler eller annan fast monterad utrustning.

När arbetstagare ska passera mellan handfat och toalett behövs där ett fritt utrymme om minst 0,6 meter.

Bakgrund och kvarstående brister

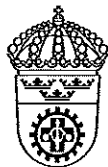
Den 13 februari 2013 inspekterade Arbetsmiljöverket ovanstående arbetsställe. Vi uppmärksammade då vissa brister i arbetsmiljön. I ett inspektionsprotokoll med tillhörande bilaga som lämnades på arbetsstället samma dag beskrev vi bristerna. Vi ställde också krav på att arbetsgivaren skulle redovisa sina åtgärder för att avhjälpa bristerna vid ett uppföljande inspektionsbesök.

Ni upplåter lokalerna till Attendo Sverige AB som driver verksamheten på uppdrag av Stockholms kommun. Ni hyr lokalerna av fastighetsägaren Micasa Fastigheter i Stockholm AB.

Vid vår uppföljning den 20 augusti 2013 har det visat sig att följande brister som har med fastigheten att göra finns kvar.

Toaletter/hygienutrymmen

Kista vård- och omsorgsboende har totalt 93 platser vara 41 för personer med demens. 52 platser är omvårdnadsplatser. Många av de boende har stora omvårdnadsbehov. Enligt de uppgifter som skriftligen lämnades till Arbetsmiljöverket vid den uppföljande inspektionen den 20 augusti 2013 var då 37

boende rullstolsburna. Några av dessa kunde klara sig utan rullstol vissa dagar. 30 av de boende behövde hjälp av två personer vid toalettbesök.

Flera boende använder hygienstol som tas in i toaletten/hygienutrymmet vid toalettbesök. Instruktioner finns om hur detta ska ske. Sjukgymnast och arbetsterapeut är behjälpliga med instruktioner angående hur förflyttningar ska göras i det enskilda fallet.

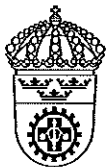
Arbetsgivaren har skriftligen, den 24 april 2013, lämnat uppgifter angående mått i toaletterna/hygienutrymmena i form av en skiss. Så gott som samtliga toaletter/hygienutrymmen är, enligt arbetsgivaren, likadant utformade. Av skissen, med mått angivna i cm, framgår att toaletterna/hygienutrymmena är sådana att utrymmet för att kunna arbeta med boende där inte är tillräckligt. Utrymmet på ena sidan av toalettstolen, mellan toalettstol och vägg är 44 cm, och på andra sidan, mellan toalettstol och handfat, 25 cm. Utrymmet framför toalettstolen är enligt arbetsgivarens uppgifter 120 cm.

Motivering till eventuella beslut

Arbetstagare inom vård och omsorg är särskilt utsatta för risker för belastningsbesvär och belastningsskador. De skador som uppstår kan vara av akut karaktär eller kan utvecklas under en längre tid. Akuta ryggsmärtor i samband med plötsliga överbelastningar samt smärtor i rygg och nacke efter längre tids belastning är bland de vanligaste skadorna.

Inom omsorgsvården finns en mängd arbetssituationer som kväver åtkomlighet för att arbetstagarna ska kunna ge stöd och hjälp inför och vid toalettbesök. För att arbetstagarna ska kunna arbeta med en god arbetsteknik vid förflyttningssituationer behöver det finnas ett fritt arbetsutrymme om minst 0,8 meter vid toalettstolen så att arbetstagarna utan hinder kan röra sig och arbeta med tyngdöverföringar både bakåt, framåt och i sidled. Det behöver också finnas ett fritt arbetsutrymme så att arbetstagaren utan hinder kan böja sig framåt, nedåt och hukas sig vid toalettstolen. När en boende behöver hjälp från båda sidor om toalettstolen vid toalettbesök behöver det finnas ett fritt arbetsutrymme på båda sidor om toalettstolen. Vid en förflyttning från/till rullstol och toalettstol behövs minst 1,0 meter fri bredd vid sidan om toalettstolen för att ha plats för arbetstagarna att manövrera in rullstolen mot toalettstolen. Framför toalettstolen ska det finnas minst 1,3 meter för att kunna vända exempelvis en hygienstol eller en rullstol.

Hälsotillståndet för boende som inte behöver sådan hjälp som anges ovan vid inflyttning kan snabbt försämrats så att hjälpbehovet och hjälpmedelsbehovet ökar väsentligt.

Hygienutrymmena/toaletterna vid Kista vård- och omsorgsboende uppfyller inte dessa mått. Arbetstagarna utför nu arbete i delvis för trånga utrymmen, vilket medför risk för belastningsbesvär och skador för dem. Arbetsmiljöverket ser arbetssättet, med särskilda instruktioner, som ett sätt att försöka hantera riskerna i avvaktan på att riskkällan tas bort. Så länge som bristerna finns kvar är lokalerna inte lämpliga för den verksamhet som bedrivs där.

Kresimir Iveskic
Biträdande tillsynsdirektör

Agneta Karlström
Arbetsmiljöinspektör

Kopia skickad till:

Attendo Sverige AB, Vendevägen 85 B, 182 91 DANDERYD
Verksamhetscheferna Eva Ström, Birgitta Ström och Eva-Lena Erngren,
eva.strom@attendo.se; birgitta.strom@attendo.se; eva-lena.erngren@attendo.se
Regional verksamhetschef chef Annette Sjöborg, annette.sjoborg@attendo.se ,
Skyddsombudet Marco Donoso, Kista vård- och omsorgsboende,
Kista torg 7, 164 42 KISTA
Micasa Fastigheter i Stockholm AB, Box 172 11, 104 62 STOCKHOLM
Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning, Box 7049, 164 07 KISTA